

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет соціології і права**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету
соціології і права

_____ Я.Ю. Цимбаленко

«___» _____ 20__ р.

**«Юридичні інновації»
РОБОЧА ПРОГРАМА**

рівень вищої освіти: Бакалаврський

спеціальність: 081 Право

освітня програма ОПП Право

Ухвалено методичною комісією
факультету соціології і права
Протокол від «__» червня 201__ р. №
Голова методичної комісії

_____ Попов К.Л.

(підпис)

«___» _____ 20__ р.

Київ – 2020

Робоча програма кредитного модуля «Юридичні інновації» складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Юридичні інновації».

Викладач кафедри публічного права

(підпис)

Пряміцин Вячеслав Юрійович

(підпис)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри публічного права

Протокол від « ____ » _____ 2020 р. № ____

Завідувач кафедри

(підпис) Маріц Д.О.
(прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 2020р.

1. Опис кредитного модуля

Рівень ВО, спеціальність, освітня програма, форма навчання	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Рівень ВО <i>перший (бакалаврський)</i>	Назва дисципліни <i>Юридичні інновації</i>	Лекції 18 год.
Спеціальність <i>081 «Право»</i>	Цикл <i>вибіркові дисципліни</i>	Практичні (семінарські) 36 год.
Освітня програма <i>ОПП, Право</i>	Статус кредитного модуля <i>(обов'язковий)</i>	Самостійна робота 66 год., у тому числі на виконання індивідуального завдання 6 год.
		Індивідуальне завдання <i>проект</i>
Форма навчання <i>денна</i>	4 курс Семестр - сьомий	Вид та форма семестрового контролю <i>(залік; усний)</i>
	Кількість кредитів – 4/ 120 годин	

Предмет навчальної дисципліни – використання новітніх та технологій та методик у вирішенні складних спеціалізованих завдань в сфері права.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс об'єднує "Комп'ютерні науки", "Право" та "Соціологію", "Менеджмент".

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета навчальної дисципліни.

Мета навчального курсу - ознайомлення студентів з новітніми технологічними рішеннями і формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання в сфері права шляхом застосування юридичних інновацій задля формування у студентів-юристів інноваційного мислення.

Студенти мають здобути такі компетентності:

- Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій в юриспруденції.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та поєднувати юридичні навички з технологічними процесами інших галузей знань.

2.2. Основні завдання навчальної дисципліни.

1. ознайомлення з поняттям та структурою юридичних інновацій та практикою їх поширення в Україні та світі;
2. базові практичні навички застосування юридичних інновацій;
3. вміння вирішувати юридичні проблеми інноваційним шляхом;
4. вміння виявляти проблеми, що можна вирішити за допомогою юридичних інновацій;
5. вміння використовувати навички Legal Tech в вирішенні юридичних завдань;
6. розвинути навички та уміння студентів, пов'язані з роботою в команді, презентації проекту, критичного мислення, емпатії клієнтів;
7. формування навичок створення та розвитку юридичного бізнесу;
8. сформувані дизайн мислення у сучасного юриста.

3. Структура кредитного модуля

№ п/п	Назва теми	Кількість годин				Всього годин
		Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота	
1.	Вступ до юридичних інновацій	2	2		2	6
Блок: Legal Tech						
2.	Діджиталізація в праві	2		2	4	8
3.	Чатоботування і алгоритмізація	2	2	2	4	10
4.	Робота з даними	2	2	4	4	12
5.	Blockchain та смарт-контракти в юриспруденції	2	2	2	4	10
6.	Штучний інтелект в діяльності юристів	2	2	2	4	10

Блок: Soft Skills						
7.	Етика та навички сучасного юриста	2		2	2	8
8.	Основи роботи в команді та підготовки презентації	2	2	2	2	8
9.	Дизайн мислення як інструмент для інновацій в діяльності юриста	2	2	2	4	10
Презентація проекту			4		6	10
	Всього годин	18	18	18	36	90

4. Зміст навчального курсу

Тема 1 Вступ до юридичних інновацій

Лекція

1. Зміни в традиційній підготовці юристів та тренди юридичних інновацій
2. Legal Tech: поняття, складові та значення для розвитку держави і права
3. Kyiv Legal Hackers та міжнародний досвід впровадження юридичних інновацій
4. Новітні юридичні професії та зміна ролі юриста в інформаційному суспільстві

Семінарське заняття

1. Використання LEGAL TECH в практичній роботі
2. Використання алгоритмів у праві
3. LAWNEXT” НАВИЧКИ РАЗОМ З “LEGAL TECH”

Ессе (1 с.) на тему: Як юридичні інновації впливають:

1. на сферу приватного права
2. як це може бути корисно для державних органів
3. як це може бути корисно для громадян

На семінарському занятті обговорити в режимі дебатів ці есе, поділивши студентів на три команди.

- Дати завдання на весь курс (зробити шаблон завдання) - Залік в формі презентації проекту

Завдання для самостійної роботи:

1. Технології, які оптимізують процеси для підвищення ефективності виконання юридичних завдань
2. Співпраця та робота юриста з спеціалістами інших галузей в рамках юридичних інновацій

Рекомендована література: 10, 15-18, 24, 30-33, 35-36.

Тема 2 Діджиталізація в праві

Лекція

- 1.Співвідношення понять (діджиталізація права, комп'ютеризація права, ІТ-право, тощо)
- 2.Історія права та технологій
- 3.Еволюція технологічної підтримки права
- 4.Напрями діджиталізації в публічній сфері
- 5.Суть діджиталізації, підходи до діджиталізації
- 6.Роль АРІ в діджиталізації, провайдерів доступу до відкритих даних
- 7.Проблеми в діджиталізації аналогових текстів (парсинг, оцифрування, ідентифікація змісту)
- 8.Основні українські компанії (приватні, державні), які займаються діджиталізацією права

Практичне заняття

1 Запропонувати варіанти діджиталізації у повсякденному житті (приклади: вибори, сфера трудового права, адміністративні правопорушення, документи для отримання певного статусу, тощо). Проаналізувати галузі права на можливості діджиталізації? Чому не було створено, на Вашу думку, проектів в окремих галузях (трудове право, конституційне, тощо)?.

2 Запропонувати варіанти покращення вже існуючих процесів (реєстр судових рішень), також надати фінансове обґрунтування цих змін (додатково).

Питання для обговорення: діджиталізація на прикладах:електронний кабінет платника податків, електронний суд, реєстрація ТОВ онлайн, модельні статuti

Завдання для самостійної роботи:

1. Принцип "digital by default", основні "діджитальні" положення Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки.
2. Проблеми і потенційна цінність діджиталізації законодавства (обговорення, дискусія)
3. Діджиталізація "правового статусу особи"

Рекомендована література: 9, 12, 13, 23, 39, 40, 46, 50.

Тема 3 Алгоритмізація і чатботобудування

Лекція

1. Напрями алгоритмізації у праві (приклади генерації шаблону процесуального документа) (на прикладах)
2. Способи/прийоми автоматизації створення документів (заповнення шаблону, поєднання блоків, поєднання цих прийомів)
3. Аналіз правової норми на предмет шляхів їх алгоритмізації
4. Чатботобудування: приклади та можливості

Семінарське заняття

- 1.Як створюються алгоритми створення самих документів (починаючи від шаблонів і до більш складних способів);
2. Як алгоритмізувати якусь законодавчо прописану процедуру (наприклад, подання заяви/скарги/клопотання тощо);
- 3.Чи є в законодавстві норми/ситуації, які через свою недосконалість не підлягають алгоритмізації (а тому потребують спочатку внесення змін)

Практичне заняття

1. Побудова алгоритму вирішення юридичної ситуації (прописати всі необхідні дії та етапи створення документу чи надання консультації) .

Робота в малих групах (3-4 студента). Наприклад, прописати алгоритм оформлення права на спадщину чи написання та подачі позовної заяви на розлучення

Огляд сайту legaltech.org (надати рекомендації: чого не вистачає, що можна ще запропонувати, потестити - недоліки, що можна було б змінити)

2. Завдання по створенню чатбота. За допомогою наданих інструментів створити чатбота для консультування клієнта/опитування/тощо

Завдання для самостійної роботи:

1. Можливості Pipe (самостійна робота з сайтом для розуміння можливостей)
2. Знайти приклади чатботів у сфері доступу до правосуддя. Проаналізувати.
3. Робота з відеоматеріалами про історію чатботування.
4. Опрацювати Codex (зарубіжні проекти legaltech)

Рекомендована література: 8, 25, 26, 37, 39, 40, 51.

Тема 4 Робота з даними

Лекція

1. Публічна інформація та відкриті дані. Білі, сірі та чорні відкриті дані
2. Громадянське суспільство та відкриті дані. Використання відкритих даних
3. Персональні дані. Захист та використання персональних даних

Семінарське заняття 1

Приклади покращення роботи юристів за допомогою відкритих даних (українські та іноземні застосунки: Vkursi, OpenDataBot, Seneca Systems, The Human Diagnosis Project, TBJ Investments тощо)

Практичне заняття 1

Вирішення кейсу за допомогою наявного застосунку (наприклад перевірка контрагента, статистика судової практики)

Практичне заняття 2

Створення запиту на доступ до публічної інформації з використанням ЕЦП

Завдання для самостійної роботи:

1. Ознайомлення з іноземними дослідженнями по застосуванню відкритих даних у юриспруденції
2. Створення власного чатбота для вирішення кейсу
3. Можливі вирішення проблем доступу до правосуддя за допомогою відкритих даних

Рекомендована література: 27, 30, 35, 44.

Тема 5 Blockchain та смарт-контракти в юриспруденції

Лекція

1. Технологія Blockchain і принципи її роботи. Централізовані та децентралізовані системи обліку і зберігання даних.
2. Застосування технології блокчейн в юридичній сфері в Україні та світі: цифрова ідентифікація, електронні докази, блокчейн нотаріат, корпоративне управління
3. Смарт-контракти: сфера застосування, механізм виконання, проблеми використання.

Семінарське заняття

1. Регулювання Blockchain технологій в законодавстві України та світу
2. Аналіз прикладів застосування даних Blockchain технологій в судовій практиці
3. Забезпечення ризиків і перспективні напрями використання Blockchain технологій в юридичній діяльності
4. Огляд існуючих технологічних рішень на основі Blockchain технологій
5. Робота з криптовалютою та її правове регулювання
6. Електронні вибори в Україні на базі блокчейн

Практичне заняття

1. Workshop з опрацювання процесу тайм стемпінгу на блокчейні, запису хешу транзакцій в блоки і перевірки транзакцій в публічному оглядачі зі створенням акаунту в одному з Bitcoin-гаманців
2. Розглянути та здійснити SWOTаналіз реалізації зарубіжного досвіду використання блокчейну в юриспруденції по напрямках в командах:
 - цифрова ідентифікація (CHRONO BASE)
 - вирішення спорів онлайн (Confideal)
 - електронні докази (Arweave)
 - корпоративне управління (Aragon)

Завдання для самостійної роботи:

1. Складіть алгоритм проведення загальних зборів товариства з обмеженою відповідальністю із проведенням голосувань за питаннями порядку денного і записом їх результатів із використанням технології Blockchain
2. Підготуйте проект позовної заяви щодо стягнення штрафу за несвоєчасне надання інформаційних послуг за договором, укладеним на базі технологій смарт-контракту.

Рекомендована література: 2, 3, 5-7, 11, 14, 19, 20, 34, 37, 53, 54, 59.

Тема 6 Штучний інтелект в діяльності юристів

Лекція

1. Розуміння поняття штучний інтелект
2. Машинне навчання
3. Класифікація штучних інтелектів
4. Технології, на яких можна будувати штучний інтелект

Семінарське заняття

1. Використання нейромереж у праві
2. Напрями запровадження штучного інтелекту

Практичне заняття - самостійна робота

Як юридична практика змінюється та адаптується під алгоритмізовані юридичні сервіси?

• Провести дослідження практичного досвіду алгоритмізованих юридичних сервісів на прикладі конкретних кейсів, що вже існують. Ознайомити інші групи з цим практичним досвідом. Дослідити як цей закордонний досвід можна реалізувати в Україні (SWOT-аналіз)

Рекомендована література: 4, 37, 38, 41-43, 47, 49, 52, 55, 56.

Тема 7 Етика та навички сучасного юриста

Лекція

1. Етика в Legal Tech
2. Soft Skills, Hard Skills та нетворкінг - основні навички
3. Побудова та підтримання нетворкінг мережі
4. Навички переговорів та емоційний інтелект
5. Роль LinkedIn та інших соціальних мереж в нетворкінгу

Практичне заняття

Воркшоп по фандрейзингу, монетизації, масштабуванню в юридичних проектах - застосування цих методологій в написанні та реалізації свого проекту (стартапу).

Завдання для самостійної роботи:

1. Протидія маніпуляціям
2. Навички публічного виступу
3. Критичне мислення

Рекомендована література: 22, 45, 48, 60.

Тема 8 Основи роботи в команді та підготовки презентації

Лекція

1. Проджект-менеджмент та робота в команді
2. Юридичний маркетинг та робота з клієнтом
3. Управлінські навички юриста

Семінарське заняття

1. Методологія Trusted Advisor
2. Розробка та реалізація проекту

Практичне заняття

1. В розроблюваному проекті розподілити основні ролі в команді.
2. Створити матрицю розподілу відповідальності по проекту.
3. Створити план комунікації по проекту.

Завдання для самостійної роботи:

1. Обрати для роботи по проекту одну з методологій проджект-менеджменту (WaterFall, Agile, Canban, Scrum) та протестувати його в роботі по проекту
2. Особливості презентації проектів в бізнесі

Рекомендована література: 21, 48, 58, 60.

Тема 9 Дизайн-мислення як інструмент для інновацій в діяльності юриста

Лекція

- 1.Методологія дизайн-мислення
- 2.Використання дизайн-мислення

Семінарське заняття

- 1.Емпатія та визначення проблеми
- 2.Генерація ідеї
- 3.Дизайн у роботі юриста
- 4.Прототипування та тестування

Практичне заняття

- Воркшоп: Дизайн мислення на прикладі навчання в Університеті
- Переоформлення стандартного юридичного документа з використанням дизайну

Завдання для самостійної роботи:

1. Креативність для юриста: історичний підхід
2. Типографіка
3. Дослідження іноземних джерел з теми дизайн-мислення

Рекомендована література: 1, 28, 29, 33, 57, 61.

5. Контрольні роботи

З метою визначення рівня навичок студентів на 2 останніх семінарських заняттях проводиться модульний контроль на презентації практичного проекту.

Практичний проект **“Юридичний інноваційний стартап”**

Завдання:створити стартап-проект з використанням Legal Tech (тематика проекту не визначена)

Робота пропонується в командах від 5 студентів

Критерії оцінювання:

має бути створений готовий кінцевий продукт, який можна реалізовувати;

наскільки прописана стратегія реалізації проекту;

визначити систему фандрейзингу та можливих інвесторів проекту;

визначені ключові партнери, активності та ресурси

реалізованість методології Legal Tech

Результат:проект-стартап побудовано в формі бізнес-моделі.

6. Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання

1. Опрацювання на семінарських та практичних заняттях лекційного матеріалу

Ваговий бал – 4(гк = 4). Максимальна кількість балів на всіх практичних заняттях дорівнює 4балих 18= 72бали.

Критерії оцінювання відповідей:

4 бали – повна відповідь на поставлене питання; студент вільно орієнтується в лекційному матеріалі, правильно та доречно вживає юридичну термінологію.

2-3бали– відповідь потребує невеликих уточнень.

1 бал – відповідь потребує суттєвих доповнень; студент плутається в юридичній термінології та не може відповісти на уточнюючі запитання через недостатнє опрацювання

матеріалу.

0 балів – відповідь не по суті; вкрай обмежена відповідь.

2. Презентація практичного проекту

Ваговий бал – 28($rk = 28$).

Критерії оцінювання:

28-20 балів – в проектстворений готовий кінцевий продукт, який можна реалізовувати; повністю прописана стратегія реалізації проекту; визначено систему фандрейзингу та можливих інвесторів проекту; визначені ключові партнери, активності та ресурси; повністю або практично повністю реалізовано методологію Legal Tech.

19- 10 балів – в проекті поставлені завдання виконані не повністю, проте продукт може бути реалізовано та має практичне значення, існують невеликі недоліки презентації проекту;

9-0 балів – проект потребує доопрацювань, що не дають можливість реалізувати проект, недостатня реалізація методологія Legal Tech, презентація не готова або потребує суттєвих доопрацювань.

3. У випадку не набрання протягом семестру рейтингового балу вище 60 балів, або у випадку бажання студента підвищити свою оцінку студент має право здавати залік.

Відповідь на заліку

Ваговий бал R_c – 40 балів.

Форма заліку - усне опитування по питанням, що винесені на залік (Додаток 2).

Критерії оцінювання відповіді на заліку:

30 - 40 балів – повна відповідь на питання заліку; студент вільно орієнтується в поданому матеріалі.

20-29 балів – відповідь потребує невеликих уточнень.

10 - 19 балів – відповідь потребує доповнень.

1 - 9 балів – недостатнє володіння матеріалом; студент не може відповісти на уточнюючі запитання.

0– відповідь не по суті; вкрай обмежена відповідь.

Стартовий рейтинг студента формується як сума всіх рейтингових балів, отриманих протягом семестру, а також заохочувальних/штрафних балів.

Оцінки (ECTS та традиційна) до залікової відомості виставляються згідно з таблицею:

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$RD = 100 \text{ балів.}$$

Для отримання студентом відповідних оцінок (ECTS та традиційних) його рейтингова оцінка (**RD**) переводиться згідно з таблицею:

RD	Оцінка ECTS	Оцінка традиційна
95 – 100	відмінно	Відмінно
85 – 94	дуже добре	Добре
75 – 84	добре	
65 – 74	задовільно	Задовільно
60 – 64	достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
RD < 60	FX – незадовільно	Незадовільно
RD < 40	F – незадовільно (потрібна додаткова робота)	Не допущений

7. Методичні рекомендації

Під час викладання курсу проводяться лекції, практичні заняття, диспут, групова робота, командна робота, парна робота, ділові ігри, навчальні дебати, розробка алгоритмів та проектів з обов'язковим використанням інформаційно-комунікативних технологій при підготовці до занять. Мають застосовуватись стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

- 1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);
 - 2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій» ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, круглий стіл, кейс-технологія, проектна технологія і ін.);
 - 3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів практичних завдань, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (програмні засоби, мобільні застосунки і ін.).
- З метою визначення рівня навичок студентів на 2 останніх семінарських заняттях проводиться модульний контроль на презентації практичного проекту.

8. Рекомендова література

1. 50 відтінків дизайн-мислення: у яких сферах використовувати метод [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bydesign.platfor.ma/dt-everywhere>
2. Andreas Antonopoulos. Mastering Bitcoin [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.amazon.com/Mastering-Bitcoin-Unlocking-Digital-Cryptocurrencies/dp/1449374042>
3. API законів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medium.com/dead-lawyers-society/law-automatona527cb536c2c>
4. Artificial Intelligence [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Artificial_intelligence
5. Bitcoin White Paper [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>
6. Blockchain for Lawyers [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.legaler.com/ebook/>
7. Chinese court is first to accept blockchain as means of evidence [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://blog.dennemeyer.com/chinese-court-is-first-to-accept-blockchain-as-means-of-evidence>
8. Computational law. Вычислительное право: состояние, задачи, проблемы [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/yehorchurilov/computational-law>
9. DAOs, DACs, DAs and More: An Incomplete Terminology Guide [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://blog.ethereum.org/2014/05/06/daos-dacs-das-and-more-an-incomplete-terminology-guide/>
10. Denis Ivanov. Valentin Pivovarov. Future Law School. What Does It Look Like? / 12.02.2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.forbes.com/sites/valentinpivovarov/2019/02/12/futurelawschool/#6571757e6a84>

11. Don Tapscott. Blockchain Revolution [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.amazon.de/Blockchain-Revolution-Technology-Changing-Business/dp/1101980133>
12. ІКЕА для юридических документів" (про базові схеми автоматизації створення документів) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medium.com/dead-lawyers-society/doc-automaton-e82977b178e3>
13. Innovating Justice. Developing new ways to bring fairness between people. Sam Muller, Maurits Barendrecht, Robert Porter, Wilfried de Wever, Evi Pouwelse [Електроннийресурс]. – Режимдоступу: <https://www.hiil.org/wp-content/uploads/2018/09/Sneakpreview-Innovating-Justice.pdf>
14. Jerry Brito. The Law of Bitcoin [Електроннийресурс]. – Режимдоступу: <https://www.amazon.com/Law-Bitcoin-Jerry-Brito-Al/dp/1491768681>
15. [Jonathan Askin](#). A remedy to clueless tech lawyers [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://venturebeat.com/2013/11/13/a-remedy-to-clueless-tech-lawyers/>
16. [Jonathan Askin](#). EshipLaw, iLINC, and Building the Network of Network for Startup Law Clinics[Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.eshiplaw.org/files/EShipLaw_iLINC_and_Building_the_Network_of_Network_for_Startup_Law_Clinics.pdf
17. [Jonathan Askin](#). From Bleak House to Geek House: Will Europe Breed the Best, Next-Generation of Entrepreneurs and Lawyers? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.huffpost.com/entry/from-bleak-house-to-geek_b_4593072
18. [Jonathan Askin](#). What The Facebook Didn't Learn at Harvard, We Need to Teach at Law School [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.huffpost.com/entry/what-the-facebook-didnt-l_b_4269219
19. Nathaniel Popper. Digital Gold [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.amazon.com/Digital-Gold-Bitcoin-Millionaires-Reinvent/dp/006236250X>
20. OpenMarket (ДП “СЕТАМ”) провів 24 тисячі аукціонів з використанням технології Blockchain на майже 700 млн грн.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/openmarket-dp-setam-proviv-24-tisyachi-auktsioniv-z-vikoristannyam-tehnologii-blockchain-na-mayje-700-mln-grn>
21. ProjectManagement. Планирование проектов. Евгений Камашев // LABA/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://l-a-b-a.com/lecture/show/297>
22. SOFT SKILLS В ПРОФЕССИИ ЮРИСТА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ppt-online.org/402272>
23. Valentin Pivovarov. Increase Accessibility To Justice In 48 Hours / 13.12.2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://www.forbes.com/sites/valentinpivovarov/2018/12/13/increase-accessibility-to-justice-in-48-hours-mission-completed/#3752d8a42778>
24. Valentin Pivovarov. Why Do You Need An Ecosystem To Make Legal Innovations? / 20.02.2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://www.forbes.com/sites/valentinpivovarov/2019/02/20/legaltechecosystem/#4fdddb161b87>
25. Ботагедон [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://www.youtube.com/watch?v=J1zJe0egxbg>
26. Верховный алгоритм. Как машинное обучение изменит наш мир, Педро Домингос [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://www.yakaboo.ua/ua/verhovnyi-algoritm-kak-mashinnoe-obuchenieizmenit-nash-mir.html>

27. Відкриті дані в юридичних процесах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medium.com/@nikitapodgainiy/%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BA%D1%80%D0%B8%D1%82%D1%96-%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D1%96-%D0%B2-%D1%8E%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D0%B0%D1%85-41e174e8f43d>
28. Все буде дизайн: як знаходити рішення, яких не існувало раніше [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bydesign.platfor.ma/what-is-dt>
29. Давай по порядку: як влаштовано метод Design Thinking [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bydesign.platfor.ma/stages-of-dt>
30. Денис Иванов. Второсортные хакатоны по доступу к правосудию / 10.05.2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://medium.com/@denisivanov_41111/%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%BD%D1%8B%D0%B5-%D1%85%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BD%D1%8B-%D0%BF%D0%BE-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF%D1%83-%D0%BA-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%8E-34907c62038f
31. Денис Иванов. Новые времена зывают к новым форматам. Justice Ideas Festival / 29.05.2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://loyer.com.ua/ru/justice-ideas-festival/>
32. Денис Иванов. Гаджет як задуха гуманітарної освіти / 16.09.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://medium.com/@denisivanov_41111/%D0%B3%D0%B0%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82-%D1%8F%D0%BA-%D0%B7%D0%B0%D0%B4%D1%83%D1%85%D0%B0-%D0%B3%D1%83%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8-df920eedf52c
33. Денис Иванов. Інновації – спосіб мислення юриста на користь клієнта / 15.03.2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://court-on-the-palm.com.ua/2019/03/15/education/>
34. Державний земельний кадастр перейшов на технологію Blockchain [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://land.gov.ua/derzhavnyi-zemelnyi-kadastr-pereishov-na-tekhnohiiu-blockchain/>
35. Дима Гадомский. Проститутки, юристы, платформы / 03.04.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medium.com/dead-lawyers-society/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%82%D0%BA%D0%B8-%D1%8E%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%8B-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%8B-cc1aa7306eb1>
36. Дима Гадомский. Что не так с инновациями в юридических фирмах? / 28.11.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medium.com/dead-lawyers-society/%D1%87%D1%82%D0%BE-%D0%BD%D0%B5-%D1%82%D0%B0%D0%BA-%D1%81-%D0%B8%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F%D0%BC%D0%B8-%D0%B2-%D1%8E%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B8%D1%85-%D1%84%D0%B8%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%85-a2b978a8bf32>
37. Дима Гадомський. Блокчейн. Юристів замінять боти. Штучний інтелект / 15.01.2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medium.com/dead-lawyers-society/%D0%B1%D0%BB%D0%BE%D0%BA%D1%87%D0%B5%D0%B9%D0%BD-%D1%8E%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%96%D0%B2-%D0%B7%D0%B0%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%8F%D1%82%D1%8C->

<https://medium.com/dead-lawyers-society/%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%B3%D0%B0-%D0%BD%D0%B5%D0%B9%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B0-5-%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B2-%D1%83-%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D1%80%D1%8F%D0%BC%D0%BA%D1%83-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%BC%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-d6b95fb19979>

38. Друга нейромережа — 5 кроків у напрямку розумності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medium.com/dead-lawyers-society/%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%B3%D0%B0-%D0%BD%D0%B5%D0%B9%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B0-5-%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B2-%D1%83-%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D1%80%D1%8F%D0%BC%D0%BA%D1%83-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%BC%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-d6b95fb19979>

<https://medium.com/dead-lawyers-society/%D0%BD%D0%B5%D0%B9%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B0-5-%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B2-%D1%83-%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D1%80%D1%8F%D0%BC%D0%BA%D1%83-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%BC%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-d6b95fb19979>

<https://medium.com/dead-lawyers-society/%D0%BD%D0%B5%D0%B9%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B0-5-%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B2-%D1%83-%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D1%80%D1%8F%D0%BC%D0%BA%D1%83-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%BC%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-d6b95fb19979>

<https://medium.com/dead-lawyers-society/%D0%BD%D0%B5%D0%B9%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B0-5-%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B2-%D1%83-%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D1%80%D1%8F%D0%BC%D0%BA%D1%83-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%BC%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-d6b95fb19979>

<https://medium.com/dead-lawyers-society/%D0%BD%D0%B5%D0%B9%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B0-5-%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B2-%D1%83-%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D1%80%D1%8F%D0%BC%D0%BA%D1%83-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%BC%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-d6b95fb19979>

<https://medium.com/dead-lawyers-society/%D0%BD%D0%B5%D0%B9%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B0-5-%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%96%D0%B2-%D1%83-%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D1%80%D1%8F%D0%BC%D0%BA%D1%83-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%BC%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-d6b95fb19979>

39. Закодований» закон: все, чого ви не знали про обчислювальне право [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://legalhub.online/analitika/zakodovanyj-zakon-vse-chogo-vy-ne-znaly-pro-obchyslyvalne-pravo>

40. Закони у JSON [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medium.com/dead-lawyers-society/law-automaton2-295dafb8ee3b>

41. ИИ вместо медиатора [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://t.me/FutureLawSchool/213>

42. ИИ вместо судьи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://t.me/FutureLawSchool/208>

43. Искусственный интеллект, Тим Урбан [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fastsalftimes.com/sections/obzor/694.html>

44. Исправленному верить: как блокчейн победит мошенничество в госреестрах. И почему Украине нужен блокчейн-нотариат. Нестор Дубневич [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://juscutum.com/ispravlennomu-verit-kak-blokcheyn-po/>

45. Маркетолог юридичної фірми завжди повинен... читати думки юристів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jur-gazeta.com/interview/marketolog-yuridichnoyi-firmi-zavzhd-povinen-chitati-dumki-yuristiv.html>

46. Машиночитаемое законодательство Украины [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://t.me/FutureLawSchool/292>

47. Нет, вам не нужно машинное обучение. Вам нужен SQL [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://m.habr.com/ru/post/417581>

48. Нішевий маркетинг юридичних послуг. Якщо ваш ринок - все, то ваш ринок – ніхто [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.legalalliance.com.ua/publikacii/nisevij-marketing-uridicnih-poslug-akso-vas-rinok-vse-to-vas-rinok-niht/>

49. Перша нейромережа в Ахон Partners [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medium.com/dead-lawyers-society/neurolegaltrash-8d14e7c5cfdd?>

50. Про Гобсека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=uFb5tUF53NM>

51. Революція ботів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=PFnQFac593Q>

52. Роботы в журналистике, или Как использовать искусственный интеллект для создания контента [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://habr.com/ru/company/dataschool/blog/439388>

53. Самое понятное объяснение принципа работы блокчейна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tjournal.ru/news/41306-samoe-ponyatnoe-obyasnenie-principa-raboty-blokcheyna>

54. Смогут ли умные контракты оставить юристов без работы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://forklog.com/smogut-li-umnye-kontrakty-ostavit-yuristov-bez-raboty/>
55. Сможет ли ИИ предсказать совершение преступления [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://t.me/FutureLawSchool/155>
56. Удивительные возможности нейросетей 2019 года [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://habr.com/ru/post/457710>
57. Уроки історії: як виникло та розвивалось дизайн-мислення [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://bydesign.platfor.ma/history-of-dt>
58. Що таке юрня [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://medium.com/@kyivlegallab/%D1%8E%D1%80%D0%BD%D1%8F-%D1%96%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%B6-%D1%80-6e39fbe91194>
59. Эксперты рассказали подробности первой в мире продажи недвижимости через смарт-контракт [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://forklog.com/eksperty-rasskazali-podrobnosti-pervoj-v-mire-prodazhi-nedvizhimosti-cherez-smart-kontrakt/>
60. Юридичний маркетинг: навіщо юристам сайт та як правильно його вести [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://loyer.com.ua/uk/yuridichnij-marketing-navishho-yuristam-sajt-ta-yak-pravilno-jogo-vesti/>
61. Як юристи Стенфордського університету використовують дизайн-мислення (англ) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.legaltechdesign.com/>